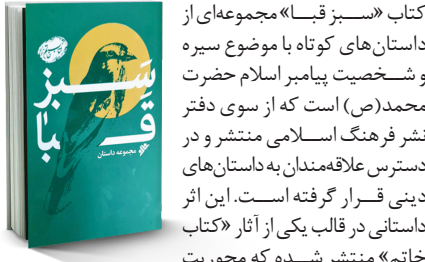

پیشخوان

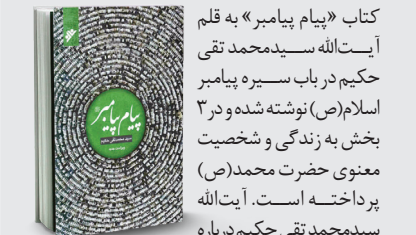
سبز قبا

کتاب «سبز قبا» مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه با موضوع سیره و شخصیت پیامبر اسلام حضرت محمد(ص) است که از سوی دفتر نشر فرهنگ اسلامی منتشر و در دسترس علاقه‌مندان به داستان‌های دینی قرار گرفته است. این اثر داستانی در قالب یکی از آثار «کتاب خاتم» منتشر شده که محوریت داستان‌های آن، سیره و شخصیت پیامبر اسلام(ص) به قلم نویسندگان امروزی است.داستان‌های ارائه شده در این کتاب، از آثار برگزیده جشنواره خاتم با موضوع سیره و شخصیت پیامبر اسلام(ص) است که هر سال در کشورمان برگزار می‌شود و نویسندگانی از کشورمان و حتی کشورهای اسلامی در آن شرکت می‌کنند. جشنواره خاتم با اهدافی مانند تعمیق شناخت طبقات و سنن مختلف جامعه با شخصیت، زندگی و سیره رسول اکرم صلوات‌الله علیه، تولید آثار فرهنگی(داستان، رمان، نمایشنامه،فیلم و…) با محوریت شخصیت پیامبر گرامی اسلام (صلی‌الله علیه و آله و سلم) به‌عنوان الگوی بشریت، ترویج فرهنگ مطالعه فراهم آوردن زمینه کشف استعداد‌های جدید و انتخاب آثار شاخص و انتشار آنها به شیوه‌های گوناگون برگزار می‌شود. در کتاب «سبز قبا» «داستان‌های «بخت‌آور» نوشته تجبیبه فیروزی، «سبز قبا» نوشته امیر حسین روح‌نیا، «پله آخر» نوشته زینب توقع همدانی، «زند هفتم» نوشته محمد محمدسفینی، «و کسب‌چین با محمد» (به زبان عربی) نوشته فاطمه محمدصباغ و «سبز قبا» «سبز قبا» نوشته فاطمه محمدصباغ از لبنان با ترجمه مجتبی رحماندوست، انتخاب و منتشر شده است. توضیح اینکه داستانی به قلم فاطمه محمد صباغ، هم به زبان عربی و هم به زبان فارسی در کتاب حاضر ارائه شده است.

معرفی کتاب

پیام پیامبر (ص)

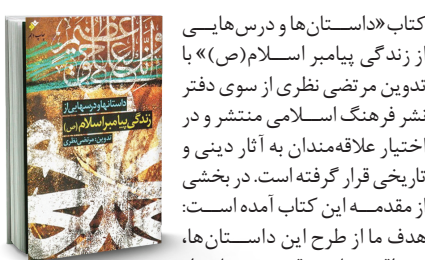

کتاب «پیام پیامبر» به قلم آیت‌الله سیدمحمد تقی حکیم در باب سیره پیامبر اسلام(ص) نوشته شده و در ۳ بخش به زندگی و شخصیت معنوی حضرت محمد(ص) پرداخته است. آیت‌الله سیدمحمد تقی حکیم درباره این کتاب گفته است که در شرح پاره‌ای از سخنان پیامبر (ص) و امامان تألیف کرده‌ام. در کتاب حاضر تعدادی از کلمات پیامبر اسلام(ص) ترجمه و تا حدودی منظور آن حضرت روشن شده است. مطالب کتاب در ۳ بخش تنظیم و ارائه شده است:بخش اول؛ مختصری از زندگی پیامبر اکرم(ص) با عنوان «زندگینامه پیامبر(ص)، بخش دوم؛ صفات برجسته و اخلاق ستوده پیامبر با عنوان «مزایای اخلاقی پیامبر(ص) و بخش سوم؛ تفسیر پاره‌ای از کلمات پیامبر (ص) به نام «گفتار پیامبر(ص)». در بخش‌ی از این کتاب با موضوع «تواضع» می‌خوانیم: «پیامبر(ص) با آن منصب عالی و مرتبه بلندش از همه مردم متواضع تر بود. ای امامه نقل می‌کند که پیامبر خدا بر ما وارد شد در حالی که بر عاصک تکیه داشت. ما به احترام حضرتش به پای ایستادیم. پیامبر(ص) فرمودند: ای مقدسه ای کتاب آمده است، کن که در نظر مردم، شخصی محبوب‌تر از پیامبر نبود. هر وقت آن حضرت را می‌دیدند بلند نمی‌شدند، زیرا می‌دانستند پیامبر این عمل را دوست ندارد…».

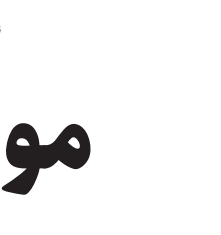
تازه‌های نشر

داستان‌ها و درس‌هایی

از زندگی پیامبر اسلام (ص)

کتاب «داستان‌ها و درس‌هایی از زندگی پیامبر اسلام-ص)» توسط مرتضی نظری از سوی دفتر نشر فرهنگ اسلامی منتشر و در اختیار علاقه‌مندان به آثار دینی و تاریخی قرار گرفته است. در بخشی از مقدمه این کتاب آمده است: هدف ما از طرح این داستان‌ها، تاریخ بسیار مهم اسلام است. کتاب داستان‌ها و درس‌هایی از زندگی پیامبر اسلام(ص) شامل ۱۲۰ داستان از زندگی پیامبر اسلام حضرت محمد(ص) است که هدف از بازگو کردن آن‌ها، در واقع شناخت قسمت‌هایی از تاریخ بسیار مهم و حساس اسلام است. در تهیه مطالب این کتاب سعی شده پس از هر داستان، نتایج اخلاقی، تربیتی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی آن هم آورده شود ولی در برخی موارد به‌علت طولانی بودن حادثه، از بیان نتایج آن خودداری شده است. نکته حائز اهمیت این است که از جنبه کار بردی داستان‌های تاریخی کتاب بهره‌برده شود و به‌صورت عملی در زندگی روزمره به کار گرفته شود. برخی از عناوین داستان‌ها عبارت‌اند از: «صفات اخلاقی و شیوه معاشرت پیامبر(ص)»، «فقرت پیامبر در خارج از منزل»، «صفا اخلاقی و شیوه معاشرت پیامبر»، «محمد(ص) و پرهیز از حرام»، «پیامبر(ص) و قرآن»، «پیامبر(ص) و محبت به کودکان»، «پیامبر(ص) و رعایت ادب و احترام»، «پیامبر(ص) و رعایت حقوق پدر و مادر»، «یک اسم مهم زندگی»، «تواضع و فروتنی پیامبر(ص)»، «رمز استجاب دعا»، «پیامبر(ص) و توکل بر خدا».

سحر طاعتی گپ روزنامه‌نگار

فیلم «از کرخه تا راین» را بتوان نقطه عطف موسیقی‌های مجید انتظامی دانست. او هوشمندانه موسیقی خلق می‌کند؛ همانطور که صدای نفس کشیدن جانپازان شیمیایی را با صدای سوت در موسیقی فیلم‌هایش تداعی می‌کند یا اعتراض همراه با مظلومیت را با صدای انسان در قعر زمین در فیلم «اعتراض» مسعود کیمیایی. مجید انتظامی با موسیقی‌هایش زندگی می‌کند. با ملودی‌هایش حماسه‌های بسیاری را به تصویر کشیده است. با موتیوهای ماندگارش ذهن و روح مخاطبانش را ۴ دهه با خودش همراه کرده است. اما حالا دیگر خسته است؛ از شرایط نامناسب تالار وحدت و از کستر سمفونیک و از کستر ملی. از حقوق نوازندگان او کستر. از بی‌توجهی و عدم حمایت مدیران فرهنگی و موسیقی.

از عدم‌انتشار بسیاری از آثار ضبط‌شده‌اش و از خیلی موارد دیگر اما باز هم دلش برای موسیقی و تنها تالاری که روزی بزرگان موسیقی دنیا را میزبانی کرده، می‌تپد. کسی که نزدیک به ۱۱۰ اثر موسیقایی در کارنامه هنری‌اش دارد نه دیگر سمفونی می‌سازد نه قطعه‌ای. او این روزها نیز با نااحتی‌ای که هم‌راش است چوب رهبری او کستر را در دست گرفته آن هم فقط به خاطر مرور آثار خاطر‌ه‌انگیزش و گر نه همانند همین ۱۵سال از دور نظاره‌گر روند موسیقی ایران بود. مجید انتظامی فقط آهنگساز قطعات نوستالژیک نسل ما نیست بلکه نوازنده‌ای است که روزی با سازش ایوا، در کنار دیگر نوازندگان، از کستر سمفونیک تهران را سرپا نگه داشت تا صدای تنها ار کستر سمفونیک ایران قطع نشود اما او تنها دیگر اثری خلق نمی‌کند بلکه دیگر ساز هم نمی‌زند. او دیگر ساز نمی‌زند قطعه هم نمی‌سازد اما وقتی پای اجرای آثارش به میان می‌آید خودش چوب رهبری او کستر را به‌دست می‌گیرد تا حس و حالش را از ساخت آثاری که بر آمده از روح و قلبش است با روایت نوازندگان به مخاطبان ارائه کند.

شما خالق یک ژانری از موسیقی

هستید به اسم موسیقی دفاع مقدس که خیلی از آهنگسازان پيرو شما این ژانر را ادامه دادند. این نوع موسیقی را با چه فاکتورهای خلق کردید؟

من عاشق یک چیزهایی در زندگی‌ام هستم و سعی می‌کنم به آنها نزدیک شوم. اوایل انقلاب بود که

جنگ بدون اینکه ایران اطلاع داشته باشد شروع شد و هجوم مردم و نسل جوان به جبهه‌ها باعث تعجب همه بود برای اینکه آن موقع ایران آماده جنگ نبود و بچه‌های ما دست خالی به جبهه رفتند و از این خاک دفاع کردند. برای من خیلی مقدس است که یک تعداد جوان جان خودشان را داده‌اند که الان ما اینجا نشسته باشیم. تا تالار رودکی و تالار وحدت پابر جا نباشد. اگر آن موقع این جوان‌ها نبودند معلوم نبود الان وضعیت چگونه بود. من به‌نوبه‌خودم فکر می‌کنم که باید پاسخگوی آن حماسه‌های باشم برای همین، حماسه خرمشهر را که نخستین موسیقی حماسی آن موقع متواضع تر بود. ای امامه نقل می‌کند که پیامبر خدا بر ما وارد شد در حالی که بر عاصک تکیه داشت. ما به احترام حضرتش به پای ایستادیم. پیامبر(ص) فرمودند: ای مقدسه ای کتاب آمده است، کن که در نظر مردم، شخصی محبوب‌تر از پیامبر نبود. هر وقت آن حضرت را می‌دیدند بلند نمی‌شدند، زیرا می‌دانستند پیامبر این عمل را دوست ندارد…».

روزگاری در این سالن بزرگ‌ترین موزیسن‌های دنیا اجرا کرده‌اند. موزیسن‌ها با عشق کار می‌کنند ولی عشقی به آنها داده نمی‌شود. اعضای ار کستر حقوق‌های بسیار کمی دارند که در شرایط کنونی کفاف زندگی‌شان را نمی‌دهد. پس آقای وزیر از شما خواهش می‌کنم به این تالار برسید به ارکستر سمفونیک تهران برسید و نگذارید از بین برود. می‌دانم همه شما حسن نیت دارید دست‌ها بسته است و مشکلات زیاد است ولی این هم یکی از آن مشکلاتی است که باید حل شود.

در همه جای دنیا آثار سازشی توسط آهنگسازان مطرح ساخته می‌شود اما چرا در کشور ما این مسئله مورد انتقاد است؟

همه جای دنیا کار سازفشی دارند. ارکسترهای بزرگ و مشهورشان به آهنگسازان سفارش ساخت اثر می‌دهند ولی در اینجا مثل اینکه کار سازفشی انجام‌دان، بداست چون یک عده جبهه می‌گیرند و آدم حس می‌کند گناه کرده که کار سازفشی انجام داده است و جالب‌تر اینکه کسی که این کارها را سفارش داده، خودش کار را نمی‌شود. حدود ۱۰ سال پیش اثری را برای یک بنیادی ساختم و وقتی بعد از سال‌ها به سراغشان رفتم برای پیگیری انتشار اثرم و زمانی که به آنها گفتم اثر نمی‌خواهند این کار را پخش کنید بدهید ما پخش کنیم گفتند می‌شود یک سی دی هم به ما بدهید، یعنی کار را اصلا نداشتند. متأسفانه رئیس که عوض می‌شود همه‌چیز تغییر می‌کند.

جای دیگری نیز درخواست ساخت سمفونی از من داشتند و حین صحبت گفتند که سمفونی انقلاب را اصلا نشنیده‌اند. خب ما برای چی داریم این کارها را می‌کنیم؟ دل من خیلی پر است. چرا مسئولین بایستی فقط در دهه فجر یا هفته دفاع‌مقدس یادشان بیفتد که آثار ما اجرا شود در صورتی که این کار باید همیشه ادامه پیدا کند. کار کمی نبوده که دشمن قسمتی از مملکت ما را گرفته بود و یک تعداد جوان آنها را پس گرفتند. این کار کوچک این بوده که ما فقط سالی یک‌بار بیاییم حماسه خرمشهر اجرا

هنرنگ

عکس همیشگی نظیر مایکون

گفت‌وگو با مجید انتظامی، آهنگساز دربارہ حال و هوای این روزهای موسیقی کشورمان

موسیقی جنگ، نوای حماسه است

نام مجید انتظامی با موسیقی دفاع مقدس گره خورده است. او را شاید بتوان خالق موسیقی جنگ و حماسه نامید؛ خالق

ملودی‌های ماندگار. خالق موتیوهای جدید در موسیقی همچون سوت و صدای انسان در قعر زمین. آهنگسازی پیش‌رو در ساخت موسیقی فیلم که نامش با حماسه پیوند عمیقی دارد. سمفونی خرمشهر نخستین اثر حماسی‌اش بود اما شاید موسیقی شیمیایی را با صدای سوت در موسیقی فیلم‌هایش تداعی می‌کند یا اعتراض همراه با مظلومیت را با صدای انسان در قعر زمین در فیلم «اعتراض» مسعود کیمیایی. مجید انتظامی با موسیقی‌هایش بسیاری را به تصویر کشیده است. با موتیوهای ماندگارش ذهن و روح مخاطبانش را ۴ دهه با خودش همراه کرده است. اما حالا دیگر خسته است؛ از شرایط نامناسب تالار وحدت و از کستر سمفونیک و از کستر ملی. از حقوق نوازندگان او کستر. از بی‌توجهی و عدم حمایت مدیران فرهنگی و موسیقی.

از عدم‌انتشار بسیاری از آثار ضبط‌شده‌اش و از خیلی موارد دیگر اما باز هم دلش برای موسیقی و تنها تالاری که روزی بزرگان موسیقی دنیا را میزبانی کرده، می‌تپد. کسی که نزدیک به ۱۱۰ اثر موسیقایی در کارنامه هنری‌اش دارد نه دیگر سمفونی می‌سازد نه قطعه‌ای. او این روزها نیز با نااحتی‌ای که هم‌راش است چوب رهبری او کستر را در دست گرفته آن هم فقط به خاطر مرور آثار خاطر‌ه‌انگیزش و گر نه همانند همین ۱۵سال از دور نظاره‌گر روند موسیقی ایران بود. مجید انتظامی فقط آهنگساز قطعات نوستالژیک نسل ما نیست بلکه نوازنده‌ای است که روزی با سازش ایوا، در کنار دیگر نوازندگان، از کستر سمفونیک تهران را سرپا نگه داشت تا صدای تنها ار کستر سمفونیک ایران قطع نشود اما او تنها دیگر اثری خلق نمی‌کند بلکه دیگر ساز هم نمی‌زند. او دیگر ساز نمی‌زند قطعه هم نمی‌سازد اما وقتی پای اجرای آثارش به میان می‌آید خودش چوب رهبری او کستر را به‌دست می‌گیرد تا حس و حالش را از ساخت آثاری که بر آمده از روح و قلبش است با روایت نوازندگان به مخاطبان ارائه کند.

کنیم. به‌منظرم ما تا به امروز بایستی به عمر سال‌های جمهوری اسلامی سمفونی انقلاب داشته باشیم و ۴۰تا اثر دربارہ حماسه خرمشهر داشته باشیم به یک قطعہ این نشان می‌دهد که موسیقی اهمیت نندار. ما داریم جوش می‌زیم که موسیقی را زنده نگه داریم اگر ما جوش نمی‌دهیم موسیقی الان نبود. همه این اتفاقات باعث مایوسی از ادامه کار می‌شود. شما ۱۰سال از صحنه اجرای موسیقی دور بودید قرار است به‌زودی کنسرت برگزار کنید؟

من ۱۵ سال است که دیگر کار نمی‌کنم. من از موسیقی قهر کرده‌ام. بسیاری از هنرمندان سابق این عرصه را رها کرده‌اند. از بچه‌های حرفه‌ای سابق، هیچ‌کدام نیستند؛ برخی از آنها بازنشسته شده‌اند و برخی دیگر جذب کارهای دیگری شده‌اند اما بچه‌های جوان، مستعد و خوبی این روزها در عرصه موسیقی فعال هستند و خوشبختانه این روزها شرایط بهتر است. در مقایسه با چند سال قبل، کنسرت‌های بیشتری برگزار می‌شود و در همین فصل تابستان تعداد زیادی کنسرت در تهران و شهرهای دیگر برگزار شد. از این‌رو فکر کردم شاید من هم بتوانم کمکی باشم و تصمیم به فعالیت گرفتم و برای نخستین‌بار است که سمفونی خرمشهر را به‌صورت کامل اجرا می‌کنیم.

چه‌کسی شما را ناراحت کرده که از موسیقی قهر کرده‌اید؟
همین‌هایی که برایشان کار می‌کنم. دیگر هم نمی‌نویسم. برای اینکه تا حالا این همه نوشتیم شده. فکر کنید ۴ تا دیگر می‌نوشتم چه می‌شد هیچی!!

اگر شما را نسل دوم آهنگسازان فیلم ایران پس از انقلاب در نظر بگیریم، خیلی از آهنگسازان نسل بعد، از شما متاثر بودند. شما نسلی بودید که موسیقی فیلم بعد از انقلاب را رشد دادید و متحول کردید همه کارهایی که ساختید می‌توانست نقطه عطفی برای موسیقی فیلم بعد از انقلاب باشد. چرا می‌گویید این همه کار کردم هیچی.

من بیش از ۱۰۰ قطعه ساختم و هیچ آهنگسازی اندازه من موسیقی ضبط شده ندارد. من بالای ۱۰۰ ساعت موسیقی ضبط‌شده دارم بس است دیگر. من همه عمرم کار کردم این آخرای عمر هم باز بدوم پس است دیگر. از طرفی شما برای کسی زحمت می‌کشید که ارزش کارت را بداند وقتی نمی‌داند نکنی بهتر است.

شما سال‌ها نوازنده ایوا ار کستر سمفونیک تهران بودید هم اکنون چقدر فاصله بین آن ارکستری که شما کار کردید و ارکستر سمفونیکی که امروز هست، می‌بینید؟

اصلا قابل مقایسه نیست. آن موقع ۸۰درصد نوازندگان ار کستر، خارجی بودند، درواقع ما یک ارکستر بین‌المللی داشتیم که با ارکسترهای درجه یک دنیا برابری می‌کرد. بعد که انقلاب شد همه رفتند و تنها ۱۸ تا ۲۲ نفر ماندند البته که همان زمان مسئولین نمی‌دانستند ما چه‌کنند چون ما رسمی شده بودیم. ما می‌آمدیم اینجا کارت می‌زدیم تا ظهر می‌ماندیم دوباره کارت می‌زدیم می‌رفتیم. خودمان خسته شدیم به همین دلیل یک‌روز به خانه مرحوم حشمت سنجری رفتم به که به ار کستر بیاید

یوسف ادامه پیدا کرد؟

برای اینکه در فیلم بوی پیراهن یوسف، مظلومیت بود، سوت، خیلی مظلوم است. کسانی که شیمیایی می‌شوند نمی‌توانند نفس بکشند فقط با لوله‌نفس کشیدن امکان پذیر است. من هدفم این بوده که این مشکلات با صدای سوت تداعی کند. برای همین موسیقی‌شان سوت بززند برای اینکه شاید خوشگل و قشنگ بشود اما پهر مندی از سوت در آثار من با منظور است. سازهایی که انتخاب می‌شوند و سولو می‌زند بی‌منظور انتخاب نشده‌اند. اگر در فیلم اعتراض آقای مسعود کیمیایی یک دفعه فریاد انسان را می‌شنویم که این صدانوعی اعتراض است که به‌ندلیل آن حقیقت خودش است.

همه این صداها و سازها با منظور و هدف استفاده شده‌اند و همه یک چیزی را بیان می‌کند. اما کسی اینها را می‌فهمد که زبان موسیقی را آگاه باشد. وقتی شما به زبان موسیقی آگاه نباشید فقط از ملودی‌های لذت می‌برید ولی منظور و هدف موسیقی را متوجه نمی‌شوید.

یوسف ادامه پیدا کرد؟
برای اینکه در فیلم بوی پیراهن یوسف، مظلومیت بود، سوت، خیلی مظلوم است. کسانی که شیمیایی می‌شوند نمی‌توانند نفس بکشند فقط با لوله‌نفس کشیدن امکان پذیر است. من هدفم این بوده که این مشکلات با صدای سوت تداعی کند. برای همین موسیقی‌شان سوت بززند برای اینکه شاید خوشگل و قشنگ بشود اما پهر مندی از سوت در آثار من با منظور است. سازهایی که انتخاب می‌شوند و سولو می‌زند بی‌منظور انتخاب نشده‌اند. اگر در فیلم اعتراض آقای مسعود کیمیایی یک دفعه فریاد انسان را می‌شنویم که این صدانوعی اعتراض است که به‌ندلیل آن حقیقت خودش است.

همه این صداها و سازها با منظور و هدف استفاده شده‌اند و همه یک چیزی را بیان می‌کند. اما کسی اینها را می‌فهمد که زبان موسیقی را آگاه باشد. وقتی شما به زبان موسیقی آگاه نباشید فقط از ملودی‌های لذت می‌برید ولی منظور و هدف موسیقی را متوجه نمی‌شوید.

این سوت یکی از مشخصات بارز آثار شما در بخش حماسی است. ما آن نوستالژی و خاطره‌ای که از اجراهای شما داریم با اجرای مر حوم خورشیدفر بعد بود از آن هر کسی این سوت را زده آن حس نوستالژی را ندارد. به‌عنوان آهنگسازی که از این مقوله استفاده می‌کنید بعد از آقای خورشیدفر کسانی بودند که در این زمینه قوی باشند که شما بتوانید در کارهایشان از آنها استفاده کنید؟

حتما خیلی کسان هستند که می‌توانند سوت بززند. آن سوتی که برای فیلم از کرخه تا راین انتخاب کرده بودم سوت بود ولی در آن مظلومیت بود. سوت‌هایی که برای اجرای این اثر در این سال‌ها انتخاب کرده‌ام سوت هست ولی در آن مظلومیت نیست که باید هدایتش کنم. خود را آماده کرده بودم که به جایش یک ساز دیگری بگذارم ولی گفتم چون مردم این قطعه را با این فرم شنیده‌اند همان‌جوری بشنوند. آقای خورشیدفر هم فی‌البداهه نبود که بگوید سوت بزین، بیاید و برود.

روی آن هم کار شده بود. با در فیلم بوی پیراهن یوسف من به‌ندلیل صدای متفاوت می‌گشتم وقتی آقای تفرشی پیش من آمد گفتم صدایت خوب است ولی می‌شود از گلویت بخوانی و صدایی شبیه بزغاله داشته باشی؟ گفتم من این را نمی‌خواهم. او هم خواند و رفت بیرون. گفتم چی شد گفتم بعد از میکس به شما می‌گویم. از آن روز به بعد بارها به من گفت با چه کردی که هر کسی من را به استودیو می‌برد می‌گوید این صدایی را می‌خواهیم که برای آقای شاعر بدهم. من تنهایی می‌توانم با تینوا از شما ی‌خوانم چون درد عظیمی را به دوش می‌کشیدید، پشتیبانی کنم. با بررسی موسیقی‌های ساخته شده در دوران ۸ سال جنگ علاوه بر ساخت آثاری در سبک موسیقی پاپ که شاید تا چندین سال قبل نیز رواج داشت، آثار سمفونیک و موسیقی فیلم‌های ساخته شده توسط آهنگسازان، نقش پررنگی در ماندگاری موسیقی جنگ داشته‌اند که شاید بتوان مجید انتظامی را در این زمینه پیشرو دانست چرا که او بیشترین موسیقی فیلم‌های جنگی همچون «از کرخه تا راین»، «بوی پیراهن یوسف»، «ژانسه شیشه‌ای»، «آخرین پرواز»، «پوین»، «گذرگاه»، «دونل»، «حمله به آج» و…را دارد. البته در کنار او دیگر آهنگسازانی بودند که چند موسیقی فیلم جنگی را ساختند همچون فریدون شهیارپان، آریا عطیمی‌نژاد، محمدرضا علیقلی.

مجید انتظامی همچنین در زمینه ساخت آثار ارکسترال و سمفونیک نیز پیشرو بوده است چرا که او ساخت سمفونی مقاومت، سمفونی خرمشهر، ایثار، صلح و این فصل را با من بخوان در کارنامه هنری خود دارد. البته نخستین سمفونی مرتبط با جنگ، سمفونی «فلک‌الافلاک» ساخته کامبیز روشن روان است. همچنین نغمه «دایه دایه وقت جنگ» نیز در همین اثر سازبندی شد و شکل ارکسترال به‌خود گرفت. سمفونی ایثار و شهید ساخته شاهین فرهت نیز سال‌ها بعد از اتمام جنگ توسط او ساخته شده است.

سمفونی «سرداران» و «اروند رود» نیز توسط محمدمسید رفیعیان و پوتم سمفونی «آب تشنه» به آهنگسازی محمدرضا علیقلی ساخته شد.

در طول ۸ سال جنگ تحمیلی آثار بسیاری با مضمون جنگ ساخته شده‌اند که از نقش هر کدام از آثار ساخته شده نمی‌توان به راحتی گذشت.

نگاه

نوا یوزنگ: خبرنگار

نت‌های جنگی

از همان روزهای اول آغاز جنگ تحمیلی نوعی از موسیقی در ایران خلق شد که عنوان موسیقی جنگ را به‌خود گرفت. از آزر فرمز و سفید تا همخوانی‌های پشت‌خاکری‌ها و قطعاتی که توسط آهنگسازان برجسته موسیقی ایران خلق شد همگی در رده موسیقی جنگ قرار گرفتند.

موسیقی جنگ همیشه و در همه کشورها جایگاه خاصی را به‌خود اختصاص می‌دهد که ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست و زمانی این موسیقی‌ها ماندگاری خود را حفظ می‌کنند که تا دهه‌ها بعد از اتمام جنگ نیز قابلیت شنیده شدن دارند. همانند بسیاری از موسیقی‌ها و نوحه‌هایی که در وصف جنگ و رشادت رزمندگان ایران برای دفاع از سرزمین‌شان ساخته شده‌اند.

شاید نخستین قطعه از این سبک را بتوان نوحه «ای شهیدان به خون غلطان خوزستان درود» دانست که به نوعی پایه موسیقی حماسی و نوحه را بنا نهاد که همان زمان نیز با استقبال زیاد مواجه شد. به‌تدریج آثار دیگری در طول جنگ تحمیلی ساخته شد که تا به امروز نیز با شنیدن نخستین موتیوهای آن، تمام قطعه و حال وهوای آن زمان تداعی می‌شود که از آن جمله می‌توان به «ای لشکر صاحب‌زمان»، «با نوای کاروان…» با صدای صادق آهنگران اشاره کرد.

بعد از آهنگران، غلام کویتی‌پور با الهام و الگو برداری از آهنگ‌های محلی بوشهر این روند را ادامه داد و هر دو در کنار هم به ترویج چنین موسیقی در جبهه‌ها پرداختند. آهنگران بیشتر از ملودی‌های دزفول، موسشتر، بختیاری و دیگر نواحی جنوبی ایران بهره می‌گرفت و کویتی‌پور منحصرأ به نغمات منطقه بوشهر توجه داشت. در کنار کویتی‌پور و آهنگران، حسین فخری و حاج‌مصور اصفهانی نیز در این زمینه فعالیت چشمگیری را داشتند. که آهنگ «همندوبدی «ببینی» با صدای حسین فخری یکی از همین آثار مرتبط با جنگ بود که تا به امروز جایگاه و اشاره کرد. یکی از قطعاتی در کنار موسیقی‌های حماسی و نوحه‌هایی که هم در جبهه‌ها و هم بعدتر از رادیو و تلویزیون پخش می‌شد، آثار بسیاری با مضمون جنگ در ژانر موسیقی سنتی و ارکسترال ایرانی توسط آهنگسازان بنام کشورمان همچون محمدرضا لطفی، حسین علیزاده، هوشنگ کامکار… ساخته شده که خوانندگانی چون شهرام ناظری از آنها را خوانده است که از آن جمله می‌توان به قطعاتی چون «ای برادر»، «کجانیدی ای شهیدان خدایی» و «شهید» اشاره کرد. یکی از قطعاتی را محمدرضا لطفی در زمان جنگ ساخته بود قطعه «خبر سبز

امروز» بود که روی غزلی از آقای «کاشانی» با صدای «شهرام ناظری» بعد از حادثه هویزه ساخته بود.او همچنین پس از پیروزی رزمندگان در خوزستان تصنیف «ظفر» در چهار گاه را با صدای شهرام ناظری ساخت. البته این تصنیف با صدای محمد گلرزم هم اجرا شد.او همچنین بعد از شهید شدن یکی از اقوام «شهرام ناظری» که خلبان بود، قطعه «شهید» را با صدای این خواننده در دستگاه «همایون» ساخت. علاوه بر قطعاتی که این آهنگساز در زمان جنگ روی صدای شهرام ناظری ساخت یک قطعه نیز در آواز بیت اصفهان با صدای «محمدرضا شجریان» به بعد از قطعه «کاروان شهید» خلق کرد.

حسین علیزاده دیگر آهنگساز برجسته کشورمان است که قطعه «نینوا» را در روزهای جنگ تحمیلی ساخته است. او در گفت‌وگویی عنوان کرده که نمی‌گویم که من این قطعه را برای جنگ ساختم ولی در شرایطی بود که در جنگ زندگی می‌کردیم. من آهنگساز نمی‌توانستم تفنگ دست بگیرم و شاعر بدهم. من تنهایی می‌توانم با تینوا از شما ی‌خوانم چون چنین درد عظیمی را به دوش می‌کشیدید، پشتیبانی کنم. با بررسی موسیقی‌های ساخته شده در دوران ۸ سال جنگ علاوه بر ساخت آثاری در سبک موسیقی پاپ که شاید تا چندین سال قبل نیز رواج داشت، آثار سمفونیک و موسیقی فیلم‌های ساخته شده توسط آهنگسازان، نقش پررنگی در ماندگاری موسیقی جنگ داشته‌اند که شاید بتوان مجید انتظامی را در این زمینه پیشرو دانست چرا که او بیشترین موسیقی فیلم‌های جنگی همچون «از کرخه تا راین»، «بوی پیراهن یوسف»، «ژانسه شیشه‌ای»، «آخرین پرواز»، «پوین»، «گذرگاه»، «دونل»، «حمله به آج» و…را دارد. البته در کنار او دیگر آهنگسازانی بودند که چند موسیقی فیلم جنگی را ساختند همچون فریدون شهیارپان، آریا عطیمی‌نژاد، محمدرضا علیقلی.

مجید انتظامی همچنین در زمینه ساخت آثار ارکسترال و سمفونیک نیز پیشرو بوده است چرا که او ساخت سمفونی مقاومت، سمفونی خرمشهر، ایثار، صلح و این فصل را با من بخوان در کارنامه هنری خود دارد. البته نخستین سمفونی مرتبط با جنگ، سمفونی «فلک‌الافلاک» ساخته کامبیز روشن روان است. همچنین نغمه «دایه دایه وقت جنگ» نیز در همین اثر سازبندی شد و شکل ارکسترال به‌خود گرفت. سمفونی ایثار و شهید ساخته شاهین فرهت نیز سال‌ها بعد از اتمام جنگ توسط او ساخته شده است.

سمفونی «سرداران» و «اروند رود» نیز توسط محمدمسید رفیعیان و پوتم سمفونی «آب تشنه» به آهنگسازی محمدرضا علیقلی ساخته شد.

در طول ۸ سال جنگ تحمیلی آثار بسیاری با مضمون جنگ ساخته شده‌اند که از نقش هر کدام از آثار ساخته شده نمی‌توان به راحتی گذشت.